

DİSKAR

TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

20 Haziran 2017

Sanayide İstihdamsız Büyüme

- SANAYİDE İSTİHDAMSIZ BÜYÜME YAŞANIYOR
- 2014-2017 ARASINDA SANAYİ İSTİHDAMI 20 BİN KİŞİ AZALIRKEN, SANAYİ ÜRETİMİ YÜZDE 12,6 ORANINDA ARTTI.
- SON BİR YILDA MAKİNE VE TEÇHİZAT YATIRIMLARINDA YÜZDE 10'LUK BİR DARALMA YAŞANIRKEN, ÜRETİM YÜZDE 2,6 ORANINDA ARTTI
- YENİ İSTİHDAM YOK, YENİ TEKNOLOJİK YATIRIM YOK, AŞIRI ÇALIŞTIRMA VAR!
- SANAYİ ÜRETİMİ İŞÇİLER DAHA YOĞUN VE AŞIRI ÇALIŞTIRILARAK ARTIRILIYOR

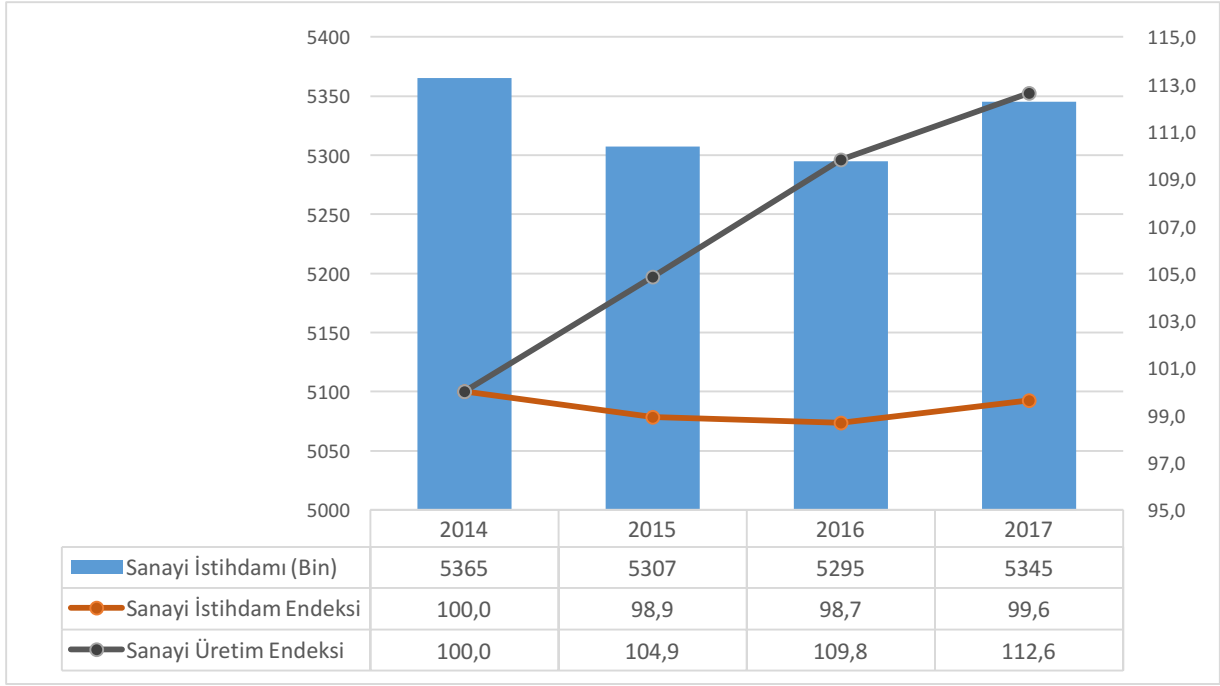
Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Enstitüsü (DİSK-AR), TÜİK tarafından yayınlanan sanayi üretimi ve istihdam verilerini değerlendirdi:

TÜİK tarafından 15 Haziran 2017 tarihinde açıklanan Mart 2017 dönemi **Hane Halkı İşgücü İstatistikleri** ile 8 Haziran 2017 tarihinde açıklanan **Sanayi Üretim Endeksi İstatistikleri** verileri karşılaştırıldığında sanayide istihdam azalmasına rağmen üretimde büyüme yaşandığı ortaya çıktı.

TÜİK Hane Halkı İşgücü verilerine göre Mart 2014 tarihinde 5 milyon 365 bin olan sanayi istihdamı, Mart 2015'te 5 milyon 307 bin, Mart 2016'da 5 Milyon 295 bin ve Mart 2017'de ise 5 milyon 345 bin olarak gerçekleşti. Böylece bu dönem içinde istihdamda artış yaşanması bir yana, 70 bine varan düşüşler yaşandı. 2014-2017 arasında dönem toplamında ise sanayi istihdamında net 20 bin kişilik azalma yaşandı. İstihdamdaki değişim 2014 yılı 100 kabul edilirse yıllar itibarıyla 2015'te yüzde 1,1, 2016'da yüzde 1,3 ve 2017'de yüzde 0,4'lük bir azalma anlamına geliyor (Grafik 1).

Sanayi istihdamında yaşanan bu azalmaya rağmen büyüme oranlarındaki artış ise son derece çarpıcıdır. 2014 yılında 100 olan sanayi üretim endeksi son dört yılda düzenli biçimde artış gösterdi. Sanayi üretimi 2014 yılına göre 2015 yılında yüzde 4,9, 2016 yılında yüzde 9,8 ve 2017 yılında ise yüzde 12,6 artış gösterdi. Böylece sanayi istihdamı düşerken sanayide son dört yılda yaşanan üretim artışı yüzde 13'e yaklaşmış oldu.

Grafik 1: Sanayide Büyüme ve İstihdam İlişkisi (Mart 2014-2017)

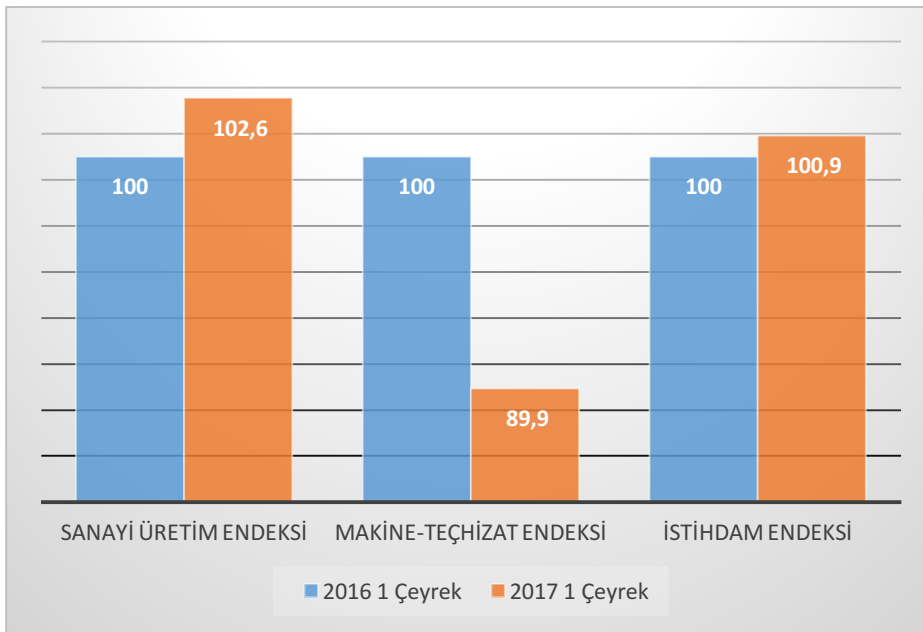
Kaynak: TÜİK Hane Halkı İşgücü Anketleri, TÜİK Sanayi Üretim Endeksi

Açıklama: TÜİK orijinal serisinde 2010:100 olan sanayi üretim endeksi, DİSK-AR tarafından 2014:100 şekline dönüştürülmüştür.

İstihdamda düşüş yaşanırken üretim artışının sebebi nedir?

Bunun iki sebebi olabilir: Makine-teçhizat (teknoloji) yatırımlarındaki artış veya mevcut istihdamın daha yoğun ve aşırı kullanımı. İstihdam artışı yaşanmaksızın üretimde meydana gelen artışın nedenini irdelediğimizde bu artışın makine-teçhizat yatırımından (teknolojik yenilenmeden) kaynaklanmadığı anlaşılıyor.

Tablo 1: Sanayi Üretimi, Makine Yatırım ve İstihdam Endeksleri

Kaynak: TÜİK Hane Halkı İşgücü Anketleri, TÜİK Sanayi Üretim Endeksi, Dönemsel Gayri Safi Milli Hasıla 2017 1. Çeyrek Sonuçları.

Açıklama: Endeksler DİSK-AR tarafından 2016: 100 bazlı hale getirilmiştir

TÜİK'in Dönemsel Gayri Safi Yurt İçi Hasıla 1. Çeyrek sonuçlarına göre 2016-2017 döneminde makine-teçhizat yatırımlarında yüzde 10 oranında daralma yaşandı. 2016 ilk çeyreğinde 100 olan makine-teçhizat yatırımları endeksi 2017'nin ilk çeyreğinde 89,9'a geriledi (Tablo 1). Bu veriler net bir biçimde üretim artışının işçilerin üzerinden gerçekleştiğini gösteriyor.

İstihdam artışı bir yana, işçi sayısı azalmasına rağmen üretim artmaktadır. Bu "mucizevi" büyümenin arkasında yatan gerçek işçilerin daha yoğun ve aşırı çalıştırılmasıdır. Makine-teçhizat yatırımları ve istihdam gerilerken üretimin artması ancak bir şekilde mümkün olabilir: İşçilerin daha yoğun ve aşırı çalıştırılması. Bu yoğun ve aşırı çalıştırmanın, iş kazalarını, iş cinayetlerini ve meslek hastalıklarını artırdığı bilinmektedir. Türkiye sanayisi istihdama faydası olmayan, işçinin daha yoğun çalıştırılması ve sömürülmesine dayanan bir büyüme süreci yaşamaktadır.

İstihdam seferberliği iddiaları ve teşviklerine rağmen sanayide son dört yılda istihdam artışı değil, istihdam daralması yaşanmaktadır. Ancak istihdamda yaşanan bu durgunluk ve daralmanın sanayi üretiminde düşüşe yol açmadığı tersine sanayi üretiminin arttığı görülmektedir.

Üretimde yaşanan artışın istihdama da yansımaları için:

Çalışma saatlerinin düşürülmesi,

Aşırı çalıştırılma uygulamalarına son verilmesi,

İşçilerin çalışma koşullarının işçi sağlığı ve iş güvenliği kurallarına uygun hale getirilmesi gereklidir.